

Datum
2018-11-13
Vår referens
Mikael Kylsäter
Strateg
mikael.kylsater@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Levande Malmö - avrapportering STK-2016-860

Sammanfattning

I Malmö stads budget för 2014 avsattes 1 Mkr per år i två år för projektet Levande Malmö. Projektet drevs förvaltningsövergripande och samordnades av stadsbyggnadskontoret. Projektet hade som övergripande syfte att svara på frågan om vad som krävs för att bygga staden tät, grön, blandad och levande för att därigenom överbrygga sociala, mentala och fysiska barriärer i ett segregerat Malmö. Under våren 2018 remissbehandlades förslagen av berörda nämnder. I detta ärende avrapporteras arbetet med projektet Levande Malmö.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner slutrapporteringen av projektet Levande Malmö.
2. Kommunstyrelsen anmodar berörda nämnder att ta tillvara på lärdomarna från projektet Levande Malmö i den fortsatta planeringen och utvecklingen av Malmö som en tät, grön, blandad och levande stad.

Beslutsunderlag

- Följeforskningsrapport
- Samutnyttjande i praktiken - Uppdrag inom Levande Malmö och plan för samhällsservicens markbehov
- Holma Live - Organisationsmodell för samutnyttjande av lokaler, mark och innovativa lösningar
- Rapport
- Levande Malmö - avrapportering
- Särskilt yttrande (L) och (M) stadsbyggnadsnämnden
- Levande Malmö - Exempel Holmaskolan
- Tjänsteskrivelse
- G-Tjskr / KS 2016-11-30 / Levande Malmö - avrapportering
- KS AU beslut 171127 §252 Levande Malmö - avrapportering
- Remissvar från tekniska nämnden
-
- Tjänsteskrivelse från stadsbyggnadsnämnden
- Reservation (SD) från stadsbyggnadsnämnden
- Särskilt yttrande (M+L) från stadsbyggnadsnämnden

- Remissvar från stadsbyggnadsnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 180412 §106
- Remissvar från MKB Fastighets AB
- Remissvar från servicenämnden
- Tjänsteskrivelse från miljönämnden
- Remissvar från miljönämnden
- Servicenämnden beslut 180424 §48 med Särskilt yttrande (SD)
- Miljönämnden beslut 180424 §61
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 181126 Levande Malmö - avrapportering

Beslutsplanering

KS Fördelningsmöte 2016-09-12

Stadsutvecklingsberedning 2016-10-18

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2017-11-27

KS Fördelningsmöte 2017-12-04

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2018-11-26

Kommunstyrelsen 2018-12-05

Beslutet skickas till

Stadsbyggnadsnämnden

Ärendet

I Malmö stads budget för 2014 fanns under rubriken stadsbyggnad avsatt 1 Mkr per år i två år för projektet Levande Malmö. Projektet avsågs drivas förvaltningsövergripande och samordnas av strategiavdelningen vid stadsbyggnadskontoret. Projektet hade som övergripande syfte att svara på frågan om vad som krävs för att bygga staden tät, grön, blandad och levande för att därigenom överbrygga sociala, mentala och fysiska barriärer i ett segregerat Malmö.

Den 27 januari 2014 beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott att överföra 1 Mkr per år för 2014 respektive 2015 till stadsbyggnadsnämnden för att genomföra projektet samt att stadsbyggnadsnämnden under första kvartalet 2016 skulle redovisa resultatet till kommunstyrelsen (STK-2013-1186).

Den 25 augusti 2016 beslutade stadsbyggnadsnämnden att godkänna avrapporteringen av projektet Levande Malmö och överlämna ärendet till kommunstyrelsen för beslut. I ärendet lämnade liberalerna och moderaterna in ett gemensamt särskilt yttrande där man framförde att projektet inte resulterat i några konkreta resultat och hänvisade till underliggande problem med målkonflikter i Översiktsplan för Malmö.

Den 27 november 2017 beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott att uppdra åt stadskontoret att remittera projektrapporten till berörda nämnder och bolag för synpunkter och därefter återkomma till kommunstyrelsen med ett samlat förslag senast i april 2018. Den 1 december 2017 skickades ärendet på remiss till tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden, servicenämnden, miljönämnden och MKB Fastighets AB med sista svarsdatum den 30 april 2018. Samtliga remissinstanser inkom med yttranden under remisstiden.

Nu har kommunstyrelsen att ta ställning till de rekommendationer som presenteras i

avrapporeringen av projektet Levande Malmö och ta beslut om fortsatt inriktning i frågan.

Levande Malmö: Genomförande, lärdomar och rekommendationer

Projektet syftade till att finna arbetssätt för att bryta barriärer av olika slag och därmed skapa ett mer levande Malmö. Fokus kom att ligga mer på orsaker och strukturella lösningar än på förslag till fysiska förändringar. Genomförandet av projektet leddes av strategiavdelningen vid stadsbyggnadskontoret i samråd med tjänstepersoner från fastighetskontoret, gatukontoret, miljöförvaltningen, serviceförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, stadskontoret samt MKB.

Inom ramen för arbetet med Levande Malmö gavs ett flertal separata utredningsuppdrag som resulterade i följande rapporter:

- Följeforskningsrapport (genomförd av Malmö högskola)
- Samutnyttjande i praktiken (genomförd av stadsbyggnadskontoret)
- Holma Live - Organisationsmodell för samutnyttjande av lokaler, mark och innovativa lösningar (genomförd av PWC)
- Exempel: Holmaskolan (genomförd av PWC)

I avrapporteringen sammanfattas lärdomarna från projektet genom följande nyckelord som identifierats som framgångsfaktorer för att uppnå ett barriärbrytande resultat:

- Prestigelös samverkan
- Agera territoriellt och på tvärs organisationen
- Genomföra långsiktiga och permanenta satsningar
- Skapa bättre sammanhang mellan budgetar och upprätta mer gemensamma ekonomier
- Bygga kunskapsallianser
- Tydliga och genomförbara framtidsbilder med gemensamma skarpa mål

I avrapporteringen av projektet föreslås att kommunfullmäktige fattar följande beslut:

1. *Samutnyttjande*

Att ge uppdrag åt alla förvaltningar att med andra aktörer, såväl kommunala som externa, så långt möjligt samutnyttja den mark och de lokaler som respektive förvaltning förvaltar, för att därmed bland annat utnyttja möjligheter att skapa barriärbrytande mötesplatser när kärnverksamheten inte använder lokalerna (utan att kärnverksamheten påverkas negativt).

2. *Fria processagenter*

Att ge uppdrag åt kommunstyrelsen att upprätta en stödfunktion bestående av fria processagenter i syfte att dels underlätta för samutnyttjande enligt punkt 1) och dels för implementering av arbete på tvärs organisationen, särskilt med experthjälp för att överkomma praktiska och administrativa hinder och kortsiktiga ekonomiska blockeringar.

3. *Utveckla Holmastan som ett program*

Att uppdraga åt stadsbyggnadsnämnden att i samarbete med projektet för utvecklad investeringsstyrning och berörda aktörer utveckla Holmastan som ett program. Utgångspunkten bör vara resultatet av PWC:s utredningsuppdrag (se bilaga 2 och 3) som visar behov av en projektledning som direkt under kommunstyrelsen kan bilda en exekutiv utförargrupp hämtade från nyckelförvaltningar. Program Holmastan kan dels

bli en del i kommunens investeringsportfölj med en samlad ekonomi för infrastruktur, byggnation, kultur, skola, fritid och stadsmiljö, dels en organisationsstruktur som får ett tydligt och samlat mandat. Program Holmastan innebär att utifrån platsen mellan Holma och Kulladal (med Pildammsvägen) samla de kommunala förvaltningar, företag, boende och andra aktörer som tillsammans kan realisera ett barriärbrytande arbete som omfattar skola, bostäder, service, kultur, arbetsplatser, grönska med mera. Det gemensamma målet för Program Holmastan bör inledningsvis, med särskilt fokus på barns och ungas uppväxtvillkor, koncentreras till ett samlande stråk med kommunal service från en planerad förskola i Kroksbäcksparken genom Holma till Kulladal – i planprogram för Holmastan kallat 'Barncampus'. En ansökan till Vinnova som, om den beviljas, kan stödja utvecklingen av Program Holmastan har lämnats in genom Stadsbyggnadskontoret.

4. *Anordna en stadsbyggnadsexpo*

Att uppdra åt kommunstyrelsen att i samråd med berörda nämnder, förvaltningar och andra aktörer utreda förutsättningar för att Malmö i början av 2020-talet anordnar en 'stadsbyggnads-expo' med sociala förtecken. Arrangemanget ska fungera som en stark drivkraft för att få till stånd fysiska åtgärder som avspeglar hur Malmö stad har uppnått syftena med Levande Malmö och Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö. Expon kan bygga på stadsutveckling i anslutning till stationslägen på Kontinentalbanan /Malmöringen samt andra utvecklingsområden som Nyhamnen och Holmastan. Expon bör visa upp åtgärder för hur barriärer mellan människor och stadsdelar minskat samtidigt som staden byggs nära, tät och grön i enlighet med Översiktsplan för Malmö.

Uppdraget bör också omfatta tillfälliga åtgärder under tiden fram till arrangemanget för att aktivera stadsrummet på olika sätt i form av arrangemang, händelser och offentliga mötesplatser. Utredningsuppdraget bör kunna redovisas till kommunfullmäktige senast 31 maj 2017.

Remissinstanserna synpunkter

Som nämndes ovan har tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden, servicenämnden, miljönämnden och MKB Fastighets AB inkommit med yttranden över avrapporteringen av projektet Levande Malmö. Remissinstanserna delar de övergripande problembeskrivningarna i avrapporteringen och instämmer i flera av rekommendationerna.

Dock påpekar de att det har gått en tid sedan rekommendationerna lades fram och att de därför inte är aktuella eller behöver revideras. Exempelvis hänvisar tekniska nämnden till det arbete som redan är på gång på Holmastan samt att det samlade fastighets- och gatukontoret sannolikt kommer kunna samordna stadens användning av obebyggd mark bättre. Miljönämnden anser att M21 är den plattform som den föreslagna stadsbyggnadsexpon bör vila på. Servicenämnden påpekar att förslaget om "fria processagenter" bättre genomförs inom ramen för arbetet med en utvecklad investeringsstyrning och programstyrning, snarare än att införas som fristående insats.

Stadskontorets bedömning

Arbetet inom ramen för Levande Malmö adresserar några av stadens största utmaningar och presenterar välgrundade problembeskrivningar och utvecklingsförslag. Det har gått ett antal år sedan arbetet initierades och mycket har hänt inom Malmö stad sedan dess, vilket måste beaktas vid beslut om det fortsatta arbetet i denna fråga. Nedan redogörs för stadskontorets bedömning av de fyra rekommendationerna som presenteras i avrapporteringen.

Samutnyttjande

Samutnyttjande av lokaler och mark är en ytterst viktig fråga för den framtida stadsutvecklingen i Malmö. I takt med att befolkningen ökar och staden förtätas kommer fler intressen att behöva samsas på samma yta. Yteffektiviteten kommer därmed att behöva öka och samutnyttjande är ett sätt att uppnå det.

Under hösten 2018 pågår en extern översyn av organisation och styrning av Malmö stads lokalförsörjningsfunktion. Översynen ska bland annat belysa ansvar, roller och befogenheter i lokalförsörjningsprocessen. En viktig fråga som lyfts i uppdragsbeskrivningen är samordningen mellan stadens förvaltningar; bland annat gällande samutnyttjande av lokaler samt användning och matchning av gemensamma lokaler.

Givet den pågående översynen av lokalförsörjningsfunktionen anser stadskontoret att några uppdrag om samutnyttjande av lokaler inte bör ges innan översynen är genomförd och har behandlats av kommunstyrelsen.

Fria processagenter

Just nu pågår ett utvecklingsarbete i stadens ledningsgrupp där stadsdirektören är sammankallande gällande att definiera stadens gemensamma mål och uppdrag, organiseringen av resurser samt gemensamma prioriteringar. Målbilden med detta arbete är att åstadkomma en tydligare gemensam bild av Malmös utmaningar och hitta arbetssätt för hur vi gemensamt tar oss an dem.

I detta utvecklingsarbete kan rekommendationen om fria processagenter vara värdefull för att kunna arbeta på tvären i organisationen. Stadskontoret anser dock att det inte är rätt läge att tillsätta fria processagenter vid förvaltningen nu, utan att arbetsformerna i stadens ledningsgrupp bör etableras först.

Utveckla Holmastan som ett program

Den 4 april 2016 beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott att anmoda Stadsområdesnämnd Söder att i samarbete med berörda nämnder med flera intressenter och i samverkan med stadskontorets projekt Utvecklad investeringsstyrning i Malmö stad utarbeta ett underlag till samlad investeringsstyrning för Lindängen centrum (STK-2016-419). Efter att ett förslag utarbetats och remissbehandlats beslutade kommunstyrelsen den 3 maj 2017 att kommunstyrelsen ansvarar för ledning och samordning av arbetet med Case Lindängen enligt modellen för partiell programstyrning, att ge stadskontoret i uppdrag att återkomma till kommunstyrelsen med underlag för avrop av medel avseende programledning av Case Lindängen samt att anmoda berörda nämnder att inom ramen för befintlig budget avsätta medel för att prioritera insatser på Lindängen samt att samordna dessa gällande tid och innehåll inom ramen för Case Lindängen (STK-2016-965).

Sedan maj 2017 har stadskontoret i uppdrag att leda ett pilotarbete för samordnad styrning av sociala och fysiska investeringar genom programstyrning, numera benämnt Program Lindängen (se vidare STK-2017-1321).

Dessutom pågår redan ett utvecklingsarbete på Holmastan genom att detaljplaner är igångsatta och leveranser av bland annat bostäder och kommunal service, vilket tekniska nämnden lyfter i sitt remissvar. Tekniska nämnden påpekar att inrättandet av ett program för Holmastan skulle

riskera att försinka pågående arbete.

Utifrån ovanstående anser stadskontoret att det inte är lämpligt att i dagsläget inrätta ett program för Holmastan. Arbetet med Program Lindängen följs löpande och lärdomar därifrån blir viktiga för att avgöra för- och nackdelar med programstyrningsmetodiken samt huruvida den bör användas i fler sammanhang i staden.

Anordna en stadsbyggnadsexpo

Den 29 januari 2018 godkände kommunstyrelsens arbetsutskott den preliminära utformningen av förslaget till avsiktsförklaring angående M21 – Staden för det 21:a århundradet (STK-2018-106). Dessutom gavs stadsbyggnadskontoret i uppdrag att i samråd med berörda förvaltningar ta fram en projektplan för Malmö stads åtaganden inom M21. Syftet är att arbetet inom M21 ska driva på utvecklingen för en hållbar stadsutveckling genom tre sammankopplade delar; tankesmedja, testbäddsprojekt och publik samhällsexpo. Detta redogörs för i den projektplan för M21 som kommunstyrelsen kommer att få ta ställning till i december 2018 (STK-2018-677). Givet de initiativ till en publik samhällsexpo som tagits inom M21 anser stadskontoret att det inte är lämpligt att initiera ytterligare en byggnadsexpo i linje med rekommendationen från projektet Levande Malmö.

Stadskontorets förslag

Stadskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner avrapporteringen av projektet Levande Malmö.

Ansvariga

Jan Haak Planeringsdirektör

Eva Marie Tancred Utvecklingssekreterare

Andreas Norbrant Stadsdirektör